

השבת

של רבי נחמן מברסלב

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (ק"מ ב, סו)

טוב להגיד ולשיר **נַחַח נַחַח נַחַח נַחַח נַחַח** מאומן לזכות לכל הישועות

נשא

כי יפליא לנדור ... (במדבר ו', ב')

לבוא לאמונת חכמים הוא על-ידי נדר. כי מה שהרבה רחוקים לאמונת חכמים אמתיים הוא רק מחמת חכמות עולם הזה, שהם חכמות של הבל שיש לכל אחד, וכל אחד הוא חכם בעיניו. ובאמת מי שיש לו מוח בקדקדו יכול להבין בקל שכל החכמות של העולם הזה הם שטותים והבלים ואינם בכלל חכמה כלל, כי מאחר שעל-ידם אינו יכול לבוא לתכליתו האמתי והנצחי שהוא העיקר, כמו שכתוב: "הנה בדבר ה' מאסו, וחכמת-מה להם", וכתוב: "אל יתהלל חכם בחכמתו וגו', כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידע אותי".

כי עיקר החכמה האמתית היא חכמת הצדיקים הגדולים שזכו לחשב באמת על תכליתם הנצחי, כי זה עיקר החכמה באמת, בבחינת "איזהו חכם? הרואה את הנולד", שצריך כל אחד להשכיל על דרכיו ולהתיישב היטב מה יהיה נולד ממעשיו ועסקיו בסוף האחרון, אשר לזה אין זוכים בשום חכמה שבעולם, כי-אם על-ידי חכמת הצדיקים אמתיים שעיקר חכמתם הוא להשתדל לפרש את עצמם מזה העולם לגמרי עד שזכו לזה בשלמות, ששברו כל התאוות בתכלית עד קצה האחרון ולא נשאר להם שום נדנדוד ריח משום תאוה של זה העולם, ורק צדיקים כאלו הם יכולין לתקן כל העולם ולהחזירם למוטב כל מי שרוצה להתדבק בהם; כי כל אדם צריך להגיע לזה, לתכלית הפרישות והקדושה באמת, וזה עיקר תכליתו לנצח, אבל לאו כל אדם זוכה לזה, וזעירין אנון דזכין לזה בשלמות באמת, על-כן עיקר התקון של שאר כל אדם הוא על-ידי ההתקרבות לצדיקים אמתיים, להם ולתלמידיהם וכו', כי הצדיקים האמתיים יכולים לתקן ולרפאת כל אדם שבעולם אף-על-פי שהוא חולה גדול בנפש וגוף, כי כמו שהמבזה תלמיד-חכם אין לו רפואה למכתו כמו שאמרו רבותינו ז"ל,

כמו-כן להפך, מדה טובה מרבה, שהמאמין בצדיקים ותלמידיהם שהם באמת תלמידי-חכמים אמתיים אין מכה בעולם בגוף ונפש שלא יקבל רפואה על-ידם בבחינת "ולכל בשרו מרפא" הנאמר בכל התורה; כי עיקר התורה אין יודעין כי-אם הצדיקי-אמת שפרשו את עצמם מתאוות עולם הזה לגמרי לגמרי, רק הם יודעים לדרש את התורה ולפרש ולבאר כל הדרכים והנתיבות שבה באופן שיוכל כל אחד לקבל רפואה לכל מיני חלי הנפש והגוף שבעולם כנ"ל.

אבל מחמת שלא כל אדם יודע היכן הם הצדיקים האלו ואיך זוכין להאמין בהם ולהתקרב אליהם באמת. על-כן העצה לזה הוא נדר שידר איזה נדר ויקים מיד, כי נדרים סיג לפרישות, כי כל הנדרים הם בחינת פרישות שרוצה לפרש את עצמו מאיזה תאוה כדי להתקרב להשם יתברך; ואפילו נדרי צדקה והקדש הם גם-כן בחינת פרישות, כי בעד זה הממון היה יכול לקנות לעצמו איזה דבר שהגוף נהנה ממנו, והוא משבר תאוותו ונותן זה הממון לצדקה, ועל-כן על-ידי-זה עולה ומקשר את עצמו להצדיקים אמתיים שזכו לתכלית הפרישות באמת וזוכה לאמונת חכמים ולהתקרב אליהם, כי מאחר שהשם יתברך רואה שממשיך עצמו לדרכיהם ומקבל על עצמו איזה בחינת פרישות על-ידי נדר שהוא בחינת פלא, בבחינת "כי יפלא לנדור וגו'", על-ידי-זה זוכה להאמין בחכמים וצדיקים הנפלאים שזכו לפליאות חכמה על-ידי שפרשו עצמן מהעולם הזה לגמרי. (לקוטי הלכות - הלכות שבת ו', אות ג' לפי אוצר היראה - אמונה, אות ל"ז)

(ספר אבי הנחל ב' - מכתב נ"ו)

מכתב

לבי יקירי, הכוסף ובווער כלבת אש אל הצדיק האמת המחזק ומאמץ נפש הישראלי ומגלה כל הטוב שנמצא בו עדיין גם בעצם שפלותו ושחרותו, בתוך עמק החשך של רבוי הרע החופה עליו, ומאיר בו התנוצצות אלקות יתברך עד שיזכה גם הגרוע שבגרועים למצא עצה ותחבולה ודרך ושביל ונתיב לשוב לה' יתברך מכל מקום שהוא, אשרי חלקך. כתיבה וחתמה טובה לחיים טובים ואךכים.

כל דבור ודבור שיצא מפי רבנו הנורא ז"ל, נחל נובע, עולים עד אין סוף ויורדים עד אין תכלית להרים ולהגביה גם כל הרחוקים שנתרחקו וירדו לגמרי מהתורה עד שאין ירידה למטה מזו, גם עליהם הגיעו רחמיו בדור הזה לעוררם ולהקיצם ולשמחם. אשרינו, אשרי אזיננו ואשרי עינינו ולבנו שראינו ושמענו והבנו כל זה, כי עדיין יש גם לנו כל טוב אמתי ונצחי בזה ובבא.

"בה' חסיתי איך תאמרו לנפשי נודי הרכס צפור, שקדתי ואהיה כצפור בודד על גג, כל היום חרפוני אויבי מהוללי בי נשבעו, כי אפר כלחם אכלתי ושקוי בבכי מסכתי, מפני זעמך וקצפך כי נשאתני ותשליכני", כי אני הולך בעולם נע ונד בארץ ואין לי שום מנוחה והשקט, כי הרוח סערה הולך וסוער ואני מבלבל ומטרף מאד יותר מספינה התועה בלב ים, את מרירות עץ הדעת טוב ורע טעמתי ונתערב בי מאד הטוב והרע יחד ואין לי שום מנוחה והשקט, לפעמים מתעורר בי הטוב ומגיע לי הרהור תשובה ואני מתחיל להרגיל עצמי בדרכי התורה הקדושה ולכסף לתשובה שלמה באמת, אך הוא למצער מאד, ובתוך כך מתעורר חס ושלוש אש התאוות ואני הולך ותועה, עולה ויורד, יורד ועולה, והשקט לא אוכל. אוי לי מיצרי אוי לי מיוצרי, כאבן הנתון בתוך כף הקלע כן נפשי מטרפת בין מצלות טיט עכירת תאוות עולם הזה והבליו, ובאמת אין לי שום משל ודמיון לכנות ולהדמות עצם הרחמנות שעלי מיום היותי על האדמה עד היום הזה, לא נחתי ולא שלותי ולא שקטתי ויבוא רגוז.

(עצות המבוארות - ספירת העומר, ג')

עצות ותפילות

טבילת מקוה בשבועות הוא תקון גדול ועל ידי זה נמשך דעת גדול ונמשכים חסדים רבים וגדולים. כי הרחמים הם כפי הדעת, ומכיוון שבשבועות נמשך דעת גדול מאד, על כן יורדים ובאים מלמעלה חסדים גדולים ורחמים רבים. אשרי האיש שזוכה לקבל שבועות בקדושה ובכשרות, ובפרט הטבילה במקוה שהיא בוודאי מצוה גדולה מאד, כמבאר בתחילת הסעיף. ועל ידי הטבילה בשבועות, וקבלת היום טוב כראוי, זוכים לקדשת שבועות. מקוה של שבועות מרמזת גם על קדשת שער החמשים מחמשים שערי בינה, שמשם נמשך קדושה וטהרה על ישראל בשבועות.

בשבועות מקבלים את התורה. היינו שביום זה נמשך בכל שנה ושנה ידיעה חדשה לדעת ולהבין עצות לקיום התורה, שזה עיקר קבלת התורה. וכפי שכל אדם מרבה בתפלה להשם יתברך עבור קיום התורה, וכפי שכל אחד מתחזק ברצונות ובכסופים ונכסף לקיום התורה, כן הוא זוכה מדי שנה בשנה לקבל בחג השבועות דעת גדול שנמשך מן השמים לקיום התורה, שזה עיקר קבלתה. כך מבאר בלקוטי הלכות. גם אפשר לקבל ביום טוב שבועות חיות חדשה ולהמשיך רפואה לריאה.

... ועזרנו וזכנו והושיענו שזוכה לטהר ולקדש עצמנו בכל עת על-די טבילת מקוה, וזוכה להמשיך עלינו טהרה וקדושה גדולה על-ידי

טבילת המקוה, לטהר עצמנו מכל הטמאות, מכל החטאים והעונות והפשעים שחטאנו ושעונו ושפשענו לפניך מנעורינו עד היום הזה, ולהמשיך עלינו קדשה גדולה על-ידי המקוה הקדושה. ותשפיע עלינו על-ידי-זה דעת גדול ורחמים רבים. ותיתן לנו כח ותעזרנו שנוכה להמתיק על-ידי טבילת המקוה, כל הדינים שבעולם מעלינו ומעל זרענו ומעל כל עמך בית ישראל, ולבטל כל הצרות וכל הגזרות רעות על-ידי-זה, ותושיע לנו תמיד על-ידי טבילת המקוה הקדושה והנוראה מאד, ויקים מקרא שכתוב, מקוה ישראל ה', מושיעו בעת צרה.

ותזכנו להמשיך עלינו קדשת המקוה של חג השבועות הקדוש שהוא זמן מתן תורתנו שאז נתקרבו ישראל אליך וזכו לקבל את התורה הקדושה על-ידי טבילת המקוה. ונוכה כלנו בחג השבועות לטבל עצמנו במקוה העליונה, במקוה של שער החמשים של הקדשה, שהוא רחמים גדולים ורבים, וחסד עליון, ודעת גדול מאד. ותעזרנו שנוכה להמשיך עלינו קדשת המקוה הזאת בכל השנה כלה, ונוכה לטהר ולקדש עצמנו תמיד, ולצאת מהרה מחמשים שערי טמאה ולכנס בתוך החמשים שערי קדשה. ויקים בנו מהרה מקרא שכתוב, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה נו):

לדבר עם השם יתברך, צריכים אנחנו לקבל את זה, לקיים את זה במסירות נפש, הוא אומר: "בכל יום שעה אחת התבודדות, בכל יום", צריכים אנחנו לקיים את זה, צריכים אנחנו למסור נפשנו לבכות לפני השם יתברך שנוכה לזה, שנוכה לקיים. אני ראיתי רבי ישראל קרדונר כמה הוא נתן את כל אשר לו, כל הכוחות וכל אשר לו לקיים דברי רבנו, הוא קם בחצות לילה והוא לקח, שלא ישמעו השכנים, הוא לקח הנעלים בידו באיזה סמרטוט, באיזה דבר, והוא הלך שלא ישמע שום אדם, הוא הלך לדבר עם השם יתברך במקום מיוחד. כל העולם עושים צחוק מזה, מה זה? מה יהיה לי מזה? ברוך השם, אשרינו שאנחנו זכינו להיות בחלקו של רבנו, שהוא מלמד אותנו איך להיות יהודי, אנחנו צריכים לשמוח תמיד ביום ובלילה, תמיד לשמוח שיש לנו רבי כזה, והוא מלמד אותנו חצות, הוא אומר חצות, אז צריכים לתת הכל, חצות! וראיתי את רבי ישראל איך הוא היה גיבור ולחם מלחמות קשות על חצות, רבנו הקדוש אומר שבזה תלוי כל חיותינו, צריכים אנחנו כאילו כל החיים רוצים לקחת, עושים הכל שלא ייקח, שהנשמה לא יוצאת, העולם הזה והעולם הבא זה שני דברים, או זה או זה, כל מה שאומר רבנו הקדוש הוא בעולם הזה ובעולם הבא לצאח נצחים, זה כל חיותינו, צריכים למסור נפשנו על זה ולא לשמוע לשום קול בעולם, בלי פרסום, האר"י הקדוש גילה יתיקון חצותי, "שערי ציון", ובא רבנו ואמר שאנחנו צריכים לקיים את זה, לקום בחצות, רבנו הקדוש הוא אור של כל ישראל, כל מי שרוצה, הוא יכול לזכות, לא מתים, אם קמים בחצות לילה, רוצים לישון, רבנו הקדוש אומר חצות, צריכים ללמוד ולקום בחצות, בלי שום טעות, אם לא זכית, אז היום מחדש, אבל לא לישון, לשכוח דבר כזה, שזה תלוי כל חיותינו, רבנו הקדוש אומר: "חצות", הוא ידע שצריכים את זה, וכל העולם רוצים לישון ולאכול... לאכול ולישון, זהו זה החיים, לא יודעים יותר, אנחנו בעצמנו לא יודעים כלום, רבנו הקדוש בא וגילה לנו ומלמד לנו חצות לילה, אם רבנו הקדוש, תלוי בזה הכל, כל העולם... ברוך השם זכיתי לראות כמה מסירות נפש, רבי ישראל בחצות, הגוף רוצה המיטה ולישון, כן? בא רבנו: "לא, ביער". מי שהוא חכם, מה יהיה לו מחצות לילה? יהיה לו פרנסה? מה יהיה לו מזה? יהיה לו כסף? אנשי כנסת הגדולה תקנו לנו שלושה תפילות, 'שחרית', 'מנחה ו'ערבית', בא רבנו ונתן לנו גם 'חצות', ו'חצות' קשה יותר מכולם, האר"י הקדוש גילה את זה, ורבנו הקדוש אמר שצריכים לקיים את זה, 'חצות', 'שערי ציון', תהלים: כל העולם כשיש חולה אומר איזה מזמורים תהלים, אבל תהלים, להגיד תהלים, תפילות והתבודדות, לדבר עם השם יתברך, רבנו הקדוש לקח רק את תלמידו רבי נתן...

...שנוכה לקום בחצות ולומר תהלים ולעשות תשובה ולעבוד השם, מה זה? הכל לא כלום, כל הכסף וכל האכילה לא כלום, הבל וריק, ורבנו הקדוש הוא מלמד אותנו על כל יום וכל רגע איך זוכים להיות יהודי, ורבנו הקדוש בעצמו אחרי שהוא זכה למה שזכה, שמעו ההתבודדות שלו, שהוא טען להשם יתברך, הוא בכה: "איך זוכים להיות יהודי?", וגם היה בעולם עוד איזה אנשים שהם הלכו בדרך רבנו וזכו לקום בחצות ולעבוד השם, אבל אלו, זה עולם, זה חיים, אבל כל העולם כלום, עם כל התאוות ועם כל הכסף, לא כלום, העיקר הוא רק לעבוד השם, ואף אחד לא רצה לקחת ברסלב, מה יהיה? הבת שלו תסבול עניות, בשביל מה? זה חיים: בלי כסף זה חיים: ה"ליקוטי תפילות" זה הוא עיקר החיים, ה"ליקוטי מוהר"ן", התורה, אבל התורה העיקר הוא הצדיקים, והעיקר הוא הצדיק שבכל הצדיקים, של כולם, הוא נתן לנו על ידי רבי נתן תורה כזו... אני ראיתי את רבי ישראל קרדונר, שכל חיים, כל החיות, הכל היה איך לעבוד השם, יש כאלה בעולם שמחפשים כסף וכבוד, זה כלום, הבל שבהבל, אוי, הוא מצא את ישראל בער בטבריה, הוא מצא אותי שמה, הוא בא לבית שלנו וקנה לחם לאכול, וזה היה התחלת הגאולה של עכשיו, כל העולם מתנגדים לברסלב, מה? רק לעבוד השם? ומה יהיה עם פרנסה? ה"ליקוטי תפילות", ה"ליקוטי הלכות", ה"ליקוטי מוהר"ן" זה לימודים של משיח, איך זוכים לקיים התורה, איך זוכים לשמור ולעשות ולקיים...

סיפור

בתוך כך, שישבתי שעה קלה אצל רבי ישראל, משמועה זאת, שנמצאו עכשיו שני אנשים, שבאו עתה לארץ הקודש, אשר זה סמוך לשנתיים לא בא שום אדם לשם.

ותכף באו אלי שאלך אליהם, ונודרתי והלכתי לבית הרב מסקוליע וכשבאתי לשם מצאתי, שכבר נתקבצו אנשים ונשים הרבה אלמנת רבי פינחס מאיר, וזכרונו לברכה, שהיא אחותו של רבנו, זכרונו לברכה, שנתאלמנה בסמוך ונכנסתי לבית הרב מסקוליע, והיו שם אנשים הרבה, וכלם קבלו אותי בשמחה רבה ועצומה מאד, וכלם נבהלו נחפזו, ונפלא בעיניהם עניין זה מאד, שעכשיו בעת הזאת יבואו אנשים על-מנת לחזור, רק לדרך על אדמת הקודש וגדל הרעש והשמחה והחיות, שהיה אז מביאתנו לארץ-ישראל אי אפשר לבאר ולשער, וכלם אמרו שאנחנו החיינו אותם ממש, כי זה שנתיים אשר לא ראו אדם ממדינתנו, ולא שמעו שום ידיעה משם, ולא ידעו שום ידיעה אם אפשר בעולם לילך עכשיו על הים וכל האנשים שהיו מוכנים אז לצאת לחוף לארץ, לא ידעו הדרך איך להתנהג, ודעתם היה לילך ביבשה אשר זה קשה מאד, וההוצאות רבים מאד על כן היה עליהם שמחה רבה וכלם אמרו שאנחנו מחיים כל ארץ ישראל על שבאנו לשם.

קצתם אמרו שאין אלו אנשים כלל רק הם מלאכים שנסלחו מן השמים, וזה אמר שזה בחינת אליהו שיבואו עכשיו פתאום אנשים מחוף לארץ לארץ ישראל בעת כזאת אשר אפילו המשלחים לא רצו לילך בים כי-אם ביבשה, אשר מחמת זה לא בא שום אדם לארץ ישראל זה סמוך לשנתיים, ובפרט שלא באנו לקבע דירתנו וגם הרב ר' זאב מבוטע אמר לנו בזה הלשון, אתם החייתם את כל ארץ ישראל:

שיחות

§ ... כל דיבור שלו, מה שהוא מלמד אותנו ושגילה לנו, צריכים לקיים בפשיטות, כמו שהוא מלמד ומגלה לנו, הוא מלמד אותנו, הוא אומר לקום חצות, להתבודד, לתת כל נפשנו על זה, אמונה, אם הוא אומר חצות, זה אמונה, תעשה ותבין, אם אומר תהלים ... כל מה שהוא אומר אנחנו צריכים לקיים במסירות נפש, לא לשמוע לשום אחד, אנחנו זוכים לקבל מרבנו, כל דיבור הוא כל חיותנו וחיות כל אדם, אז אנחנו צריכים לקבל בכל נפשו ובכל מאודו, אין טעות, רבנו הקדוש לא טעה, כי זה כל חיותנו, הוא אומר חצות כזה, אבל צריכים לעשות כל מיני עצות לקיים את זה, לקיים החצות, לקום בחצות לילה, בפרט שאנחנו, יש לנו מקומות כאלה, יערים ... אם הוא אומר התבודדות,